

De steenbakkers van El Chaco

Selva Almada bij Meulenhoff:

Het onweer

De steenbakkers van El Chaco

www.meulenhoff.nl

Selva Almada

De steenbakkers van El Chaco

Een onmogelijke liefdesgeschiedenis

Roman

Vertaling uit het Spaans door Adri Boon

MEULENHOF

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van het Nederlands Letterenfonds.

Werk uitgeven in het kader van 'Sur', het programma voor het stimuleren van vertalingen van het ministerie van Buitenlandse Betrekkingen en Geloofszaken van de Argentijnse Republiek.

Obra editada en el marco del Programa 'Sur' de Apoyo a las Traducciones del Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto de la República Argentina.

ISBN 978-90-290-9033-9

ISBN 978-94-023-0421-3 (e-boek)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Ladrilleros*

Oorspronkelijke uitgever: Mar Dulce, Buenos Aires

Omslagontwerp: Bart van den Tooren|BVDT

Omslagbeeld: © Olivier Gabriel

Zetwerk: Steven Boland

© 2013 Selva Almada

Nederlandse vertaling © 2015 Adri Boon en Meulenhoff Boekerij
bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Lolo Bertone, steenbakker,
mooie vrije geest

Het reuzenrad is leeg, maar de stoeltjes schommelen nog loom. Het zal de ochtendbries zijn.

Pájaro Tamai, die op zijn rug op de grond ligt, heeft de indruk dat het enorme ding nog steeds draait. Maar dat kan niet, want er klinkt geen muziek. Hij hoort niets: zijn hoofd zit vol wit geluid. Wit als de hemel – hij heeft die nog nooit zo gezien – waartegen zich een deel van het gevaarte aftekent, een klein stukje maar, wazig, meer kan zijn blik niet omvatten.

Hij knijpt zijn ogen tot spleetjes, misschien houdt het ding zo op met draaien. Dat maakt het alleen nog maar erger: hij wordt duizelig en nu draait niet alleen het reuzenrad, nu draait de hele wereld.

Hij is net zo duizelig als toen hij even tevoren in de kermisattractie zat. Hij en Cardozo waren in de stoeltjes geklommen met een nog vol flesje bier in hun hand, waar door het schudden schuim uit stroomde. Voordat hij de veiligheidsstang naar beneden deed vroeg de man die het rad bediende hun het bier achter te laten, maar ze lachten hem in zijn gezicht uit. De man haalde zijn schouders op en liet het er verder bij zitten. Hij moest het zeggen omdat het nu eenmaal de regels waren, maar wat hem betreft konden ze doodvallen, stelletje klootzakken.

De eerste ronde ging schoksgewijs. Naarmate de

mensen plaatsnamen in de stoeltjes gingen ze langzaam omhoog. Toen ze helemaal boven waren, begon Cardozo naar beneden te spugen: degenen die onder hem hingen keken omhoog en scholden hem uit. Pajarito lachte, nam een slok en keek naar het dorp. De lichtjes, geconcentreerd in het centrum, werden naar de buitenkant toe steeds spaarzamer; in La Cruceña, de buurt waar hij woonde, waren het er nog maar een paar.

Toen kreeg het rad ineens vaart en begonnen ze hard rond te draaien. Ze slaakten kreten en dronken uit het flesje. Cardozo schreeuwde en schudde zijn kop als een natte hond. Tijdens de derde omwenteling knoopte hij zijn gulp open, pakte zijn lid en doopte al pissend degenen die beneden hen hingen. Pájaro kreeg pijn in zijn zij van het lachen. Hij voelde zich bedwelmd, gelukkig en machtig.

Nu, hier op de grond, gonst het nog na in zijn hoofd en is de hemel zo wit dat ernaar kijken pijn doet. Puur verblindend licht als in de sciencefictionfilms die in Cine Cervantes draaiden en waar hij 's middags met de andere jongens naartoe ging. Hij is moe. Te veel geboemeld, denkt hij. Wie lol maakt moet lijden, bemoedigt hij zichzelf. Hij wil zijn ogen dichtdoen in de hoop dat het duizelige gevoel dan wegebt. Hij sluit ze maar opeens begrijpt hij het en spert zijn ogen open, hij doet een bovenmenselijke inspanning om ze open te houden, omdat het besef tot hem doordringt dat hij bezig is dood te gaan.

Het is de pure stank van verrotting die in zijn neus dringt. Marciano Miranda ligt op zijn buik, met

slechts één oog open. Zijn gezicht ligt in de modderbrij waarin de grond na een paar dagen kermis is veranderd. Het kapotgetrapte gras is ondergezeken en ondergekotst. Dat is altijd zo wanneer er een kermis of circus neerstrijkt. In het geval van een circus is het nog erger: onder de kooien verdort het gras tot aan de wortel door het gewicht en door de warmte van de dieren. Het duurt maanden voordat het veld zich heeft hersteld, en als het er weer mooi begint uit te zien dient er zich een volgende attractie aan. Het kan eigenlijk niemand wat schelen. Als er niets te doen is wordt het terrein alleen gebruikt door stelletjes die ernaartoe gaan om te neuken. Het is er pas echt leuk als er iets te beleven valt, als het er vol hangt met gekleurde lampjes, als er muziek is en er mensen van buiten komen.

Dat Marciano daar nu aan denkt komt doordat hij met zijn snufferd in die smerige blubber ligt, want anders...

Hij richt zijn blik op om te zien of hij iets meer kan ontwaren dan de donkere vlekken op de grond. Maar zijn oog raakt vermoeid en hij laat zijn blik weer vallen op de zwarte blaadjes.

En ik heb nog wel mijn witte broek aan, denkt hij.

'Je lijkt wel een soapster,' zei Angelito tegen hem toen hij zich thuis omkleedde om uit te gaan. Zonder een smetje, zo uit de winkel, nauwsluitend met zijn mannelijkheid duidelijk zichtbaar, het overhemd erin gestopt.

Marciano bekeek zichzelf in de spiegel van de klerenkast en zag achter zich zijn broer Angelito op bed

liggen als een kieskeurige kat, slechts gekleed in zijn slip, zich koelte toewuivend met een tijdschrift. Hij kreeg zin om zich om te draaien en de riem die hij in zijn hand had over de rug van die jongen te halen, maar hij hield zich in. Hij wilde geen ruzie met zijn moeder voordat hij wegging, dat zou haar avond verpesten.

Hij zou Ángel zijn fratsen wel eens afleren. Misschien die avond nog, als het meezat. Het kwaad met wortel en tak uitroeien, en hij weet heel goed dat het kwaad Pájaro Tamai is, degene die zijn broer geperverteerd heeft. Daarna een streep eronder en met een schone lei beginnen. Zo nodig zou hij hem dwingen de hele dag kutten te likken tot hij genezen was van die bevlieging om pikken af te zuigen.

Hoe dan ook, staand voor de spiegel deed hij of hij hem een klap gaf. Hij hield er niet van dat zijn broer zo tegen hem sprak. Hij was de oudste en verdiende respect. Die lul had niet het recht tegen hem praten alsof ze nichten onder elkaar waren.

Nu kan het hem, liggend in de modder, allemaal niets meer schelen. Hij is moe en heeft het koud. Het zal de ochtenddauw zijn.

‘Waar hangt Pajarito uit?’

De bulderstem van de vader die net was opgestaan verlamde de kinderen Tamai, een hele trits tussen de twee en de zeven jaar. Altijd als hij opstond om een blik te werpen in de kamer van de kleintjes ontbrak er een, Pajarito, die met zes jaar de een na oudste was maar de oudste jongen, de enige die zich niet hield aan het verbod om gedurende de siësta het huis te verlaten.

Tamai was streng en zijn hand aarzelde geen moment als het erom ging zijn wil op te leggen. De solidariteit tussen de kinderen was zwak en er was niet meer voor nodig dan nog een schreeuw om er korte metten mee te maken. In feite was de aanvankelijke stilte, die kon worden opgevat als het niet willen verraden van de deugniet, slechts de bedwelming door de hitte en het opgesloten zitten. Geen van hen wilde zijn leven op het spel zetten om de rebel te redden; immers, terwijl de ander zich kostelijk amuseerde moesten zij in het bedompte kamertje blijven.

‘Hij is naar het kanaal.’ En ze wezen naar het raam waardoor Pajarito was gevlogen zodra zijn vader sliep.

Tamai trok zijn broek en overhemd aan, pakte zijn fiets en zweep en ging op jacht. Meestal als hij bij het kanaal kwam trof hij daar alle kinderen uit de buurt aan, die in het smerige water doken of aan het vissen

waren – alle behalve zijn zoon. Zodra zijn biologische klok aangaf dat zijn vader bezig was op te staan, liep Pajarito dwars door de velden weg. Soms was zijn vader hem voor en haalde hij een paar keer de zweep over zijn blote natte rug. Hij dwong de jongen voor hem uit te rennen terwijl hij op de fiets zat, alsof hij een boer was en zijn zoon een stierkalf dat van de weg was afgedwaald.

De zeldzame keren dat hij erin slaagde hem te pakken te krijgen, genoot Tamai. Thuis kon hij Pajarito uiteraard zo veel slaag geven als hij wilde, maar hem voor zich uit laten draven, met de punt van de zweep fluitend boven zijn kruin, voor het oog van iedereen uit de buurt, de publieke vernedering van de jongen en de bevestiging van hemzelf als gezinshoofd, kwelde de een in even grote mate als de ander ervan genoot.

Aldus was de relatie tussen vader en zoon vanaf het moment dat Pajarito kon lopen. Misschien leken ze te veel op elkaar en was het huis te klein voor hen allebei. In plaats van trots te zijn op zijn bloedeigen kind was Tamai jaloers en vervuld van woede. Niet alleen luisterde het joch nooit naar hem, maar zijn moeder nam het ook altijd voor hem op.

Hoe ouder zijn zoon werd, hoe dieper de kloof tussen hen.

Op een zomeravond – Pajarito zal zo'n twaalf jaar zijn geweest – zat zijn vader wijn te drinken op het plaatsje. Toen de fles op was riep hij zijn zoon en zei tegen hem dat hij een nieuwe moest gaan halen. De jongen had net gedoucht en stond op het punt naar het centrum te gaan om zijn vrienden te treffen in